

แบบบันทึกองค์ความรู้รายบุคคล

๑. ชื่อองค์ความรู้... เทคนิคในการขับเคลื่อนครัวเรือนต้นแบบ ศูนย์เรียนรู้ทฤษฎีใหม่
รูปแบบ “โคก หนอง นา โมเดล” แปลง นายสาคร โสมณวัฒน์

๒. ชื่อเจ้าของความรู้... นางสาวสุพิชชาห์ โนนกอง

๓. องค์ความรู้ที่บ่งชี้ (เลือกได้จำนวน ๑ หมวด)

- หมวดที่ ๑ สร้างสรรค์ชุมชนพึ่งตนเองได้
- หมวดที่ ๒ ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้ขยายตัวอย่างสมดุล
- หมวดที่ ๓ เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล
- หมวดที่ ๔ เสริมสร้างองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง

๔. ที่มาและความสำคัญในการจัดทำองค์ความรู้ (อธิบายโดยละเอียด)

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาประเทศให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” จึงเป็นการพัฒนาให้ประชาชนคนไทย มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข สร้างพื้นฐานการพึ่งตนเองลดความเหลื่อมล้ำในระดับครัวเรือน ชุมชน และส่งผลให้ประเทศไทยมีความเข้มแข็ง ในการใช้ความสามารถบริหารจัดการชีวิต และบริหารจัดการชุมชน ส่งเสริมการสร้างรายได้ พัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ส่งเสริมความเสมอภาคและเป็นธรรม

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการน้อมนำแนวพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาที่สมดุล เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกัน กับผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในชุมชน ประเทศและนอกจากสังคมโลก ทั้งส่งผลต่อครอบครัว การเตรียมความพร้อมแต่ละครัวเรือน ให้ได้รับการพัฒนาอย่างบูรณาการ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชา โดยสอดคล้องกับภูมิสังคมที่มีความแตกต่างกับปัจจัยพื้นฐาน ด้านศักยภาพ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และอัตลักษณ์

อำเภอเมืองยโสธรได้กำหนด การดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ บ้านนาแสง หมู่ที่ ๘ ตำบลทุ่งนางโกล อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร มีจำนวนครัวเรือน ๕๗ ครัวเรือน ประชากรประกอบอาชีพ ด้านเกษตรอินทรีย์ ทำนา เลี้ยงสัตว์ ปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อเลี้ยงครัวเรือนของตนเอง ทุกครัวเรือน ครัวเรือนที่มีพื้นที่เพียงพอ ก็ปลูกไว้เพื่อจำหน่าย มีความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน ผู้ใหญ่บ้านและทีมผู้นำ ได้มีการปรับตัวกับสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไป จากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ทำให้เกิดโรคระบาดโควิด 19 ทำให้ครัวเรือน หยุดอยู่บ้าน หยุดเชื้อเพื่อชาติ ด้วยการปลูกพืชผักสวนครัว เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารและแบ่งปันเผื่อแผ่ เพื่อสร้างโอกาส และแสวงหาเครือข่าย โดยครัวเรือนต้นแบบ ศูนย์เรียนรู้ทฤษฎีใหม่รูปแบบ “โคก หนอง นา โมเดล” บ้าน นาแสง หมู่ที่ ๘ ตำบลทุ่งนางโกล แปลง นายสาคร โสมณวัฒน์

๕.รูปแบบกระบวนการ

๕.๑ อำเภอเมืองยโสธร นำแบบแปลนสร้างพื้นที่ศูนย์เรียนรู้ทฤษฎีใหม่รูปแบบ “โคก หนอง นา โมเดล” ที่ได้จากการฝึกอบรม “หลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรรมสู่ระบบเศรษฐกิจพอเพียง รูปแบบ โคก หนอง นา โมเดล” และมีการออกแบบร่วมกันระหว่างครัวเรือนเจ้าของพื้นที่ ภาควิชาครุศึกษา และช่างออกแบบในพื้นที่มาใช้วางแผน ออกแบบการปรับปรุงกายภาพพื้นที่ตามแบบมาตรฐาน โคก หนอง นา โมเดล ที่กรมการพัฒนาชุมชน กำหนด

๕.๒ จังหวัดดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง การพัฒนาศูนย์เรียนรู้ทฤษฎีใหม่รูปแบบ “โคก หนอง นา โมเดล” ตามจำนวนพื้นที่ทั้งจังหวัดได้รับจัดสรร โดยดำเนินการปรับพื้นที่ตามรูปแบบที่กำหนด ที่ได้จากข้อ ๕.๑ และจัดซื้อ พันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ ตามภูมิสังคมหรือความต้องการของครัวเรือนเป้าหมาย สร้างสมดุลระบบนิเวศ โดยแบ่งการ ดำเนินการ ดังนี้

๕.๒.๑ ดำเนินการปรับปรุงแบบแปลงที่ดิน (ขุด ปรับแต่ง ทำคลองไส้ไก่ โคก หนอง นา หลุมขนมครก ฯลฯ) พื้นที่ ๑ ไร่ ปริมาตรดินขุด ๑,๕๐๐ ลบ.ม.

๕.๒.๒ จัดซื้อพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ ตามภูมิสังคมหรือความต้องการของครัวเรือนเป้าหมาย สร้างสมดุล ระบบนิเวศ

๕.๒.๓ ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่เป้าหมาย และพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เป็นแหล่งเรียนรู้รูปแบบ “โคก หนอง นา โมเดล” ตามแบบที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

๕.๒.๔ พัฒนาพื้นที่ให้เอื้อต่อการใช้งาน ด้วยการนำศาสตร์พระราชากับปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงและทฤษฎีใหม่ด้านการฟื้นฟูดิน ด้านการบริหารจัดการน้ำ ด้านการใช้ประโยชน์ป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง เช่น การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ให้เหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพของพื้นที่

๕.๒.๕ ติดตาม ประเมินผล

๕.๒.๖ ประชาสัมพันธ์งาน

๖. เทคนิคในการปฏิบัติงาน (อธิบายโดยละเอียด) (คะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน)

๖.๑ จังหวัดยโสธร ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง การพัฒนาศูนย์เรียนรู้ทฤษฎีใหม่รูปแบบ “โคก หนอง นา โมเดล” ขนาดพื้นที่ ๑ ไร่ ปริมาตรดินขุด ๑,๕๐๐ ลบ.ม จัดซื้อพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ตามความต้องการของครัวเรือน สร้างสมดุลระบบนิเวศ

๖.๒ ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่เป้าหมาย และพัฒนาสภาพแวดล้อม ให้เป็นแหล่งเรียนรู้รูปแบบ “โคก หนอง นา โมเดล) ตามแบบที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

๖.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันกับผู้แทนครัวเรือนในหมู่บ้านนาแสงบาง

๖.๔ ครัวเรือนมีความขยัน กระตือรือร้น ในการดำเนินชีวิตวิถีเกษตรอินทรีย์

๖.๕ ผู้นำชุมชน สามารถประสานสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองยโสธร ภาควิชาพัฒนา ติดตาม และสนับสนุน เยี่ยมเยียนให้กำลังใจอย่างต่อเนื่อง

๗. ปัญหาที่พบและแนวทางการแก้ไขปัญหา (อธิบายโดยละเอียด) (คะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน)

๗.๑ คริวเรือต้องการสนับสนุนเครื่องมือในการนำน้ำใต้ดินมาใช้ ในการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย เครื่องสูบน้ำ เพื่อลดต้นทุนการผลิต และสร้างระบบน้ำในพื้นที่ให้ครอบคลุม

๗.๒ ในการปลูกพืชผัก ในฤดูแล้ง ต้องลงทุนสูง เพราะคริวเรือต้องใช้วัสดุรองแสงแดด ลดความร้อนให้ สามารถปลูกผักได้ผลผลิตดี

๗.๓ เกิดโรคระบาดในพืชที่ปลูกในฤดูแล้ง เนื่องจากพื้นที่การเกษตรที่จำกัด ซึ่งทำการเกษตรแบบอินทรีย์ ทำให้เกิดโรคระบาดในบางพื้นที่ซึ่งมีแมลงศัตรูพืชมาทำลายให้ได้รับความเสียหาย

๘. ประโยชน์ขององค์ความรู้ (อธิบายโดยละเอียด) (คะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน)

“ เป็นการพัฒนาคริวเรือต้นแบบ ศูนย์เรียนรู้ทฤษฎีใหม่รูปแบบ “โคก หนอง นา โมเดล” ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่ความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน” โดยการนำวิถีชีวิตของชุมชน มาขับเคลื่อนงานได้อย่างเป็นรูปธรรม “นายสาคร โสมณวัฒน์” สามารถแบ่งปัน ขยายผล องค์ความรู้ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร ให้แก่บุคคล กลุ่มอาชีพ ที่สนใจ เช่น ด้านการทำปุ๋ยอินทรีย์ การขยายพันธุ์พืชด้วยวิธีต่าง ๆ ได้แก่ การตอนกิ่ง การปักชำ ฯลฯ และ มีการแบ่งปันรักด้วยเมล็ดพันธุ์ผัก กล้าพืชผักสวนครัว แก่คนที่สนใจทำการปลูกผักวิถีเกษตรอินทรีย์ ในระดับคริวเรือได้อย่างยั่งยืน เป็นต้นแบบของคริวเรืออื่นๆ ได้ “ปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเอง เหลือกิน ก็แบ่งปัน และ จำหน่ายเพื่อสร้างรายได้และแสวงหาเครือข่ายให้คริวเรือ ทำให้ครอบครัวมีความแข็งแรง และอบอุ่น เป็นต้นแบบที่สมบูรณ์...”